

Yttrande från Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om Genomförande av gemenskapens Lissabonprogram: Meddelande från kommissionen till rådet, Europaparlamentet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén – Mer forskning och innovation – Att investera i tillväxt och sysselsättning: En gemensam strategi

KOM(2005) 488 slutlig

(2006/C 309/02)

Den 12 oktober 2005 beslutade kommissionen att i enlighet med artikel 262 i EG-fördraget rådfråga Europeiska ekonomiska och sociala kommittén omovannnda yttrande.

Facksektionen för inre marknaden, produktion och konsumtion, som ansvarat för det förberedande arbetet, antog sitt yttrande den 31 maj 2006. Föredragande var **Lucia Fusco**.

Vid sin 428:e plenarsession den 5–6 juli 2006 (sammanträdet den 5 juli 2006) antog Europeiska ekonomiska och sociala kommittén följande yttrande med 152 röster för och 3 nedlagda röster:

1. Bakgrund och sammanfattning av kommissionens meddelande

1.1 Kommissionens meddelande syftar till att **presentera en gemensam strategi** ⁽¹⁾ för forskning och innovation inom ramen för genomförandet av Lissabonprogrammet som fastställdes vid Europeiska rådets möte i Lissabon i mars 2000, enligt vilket unionen senast 2010 skall bli "världens mest konkurrenskraftiga och dynamiska kunskapsbaserade ekonomi, med möjlighet till hållbar ekonomisk tillväxt med fler och bättre arbetstillfällen och en högre grad av social sammanhållning". Rådet ställde sig bakom kommissionens förslag i meddelandet "Mot ett europeiskt forskningsområde" ⁽²⁾.

1.2 Vid sitt möte i Barcelona 2002 fastställde Europeiska rådet i en resolution målet att FoU-investeringarna i Europa skall uppgå till 3 % av BNP senast år 2010 samt att de privata investeringarna skall uppgå till 2/3. Vid sitt möte i Bryssel i mars 2003 efterlyste Europeiska rådet konkreta åtgärder.

1.3 I kommissionens meddelande "Investering i forskning: en handlingsplan för Europa" av den 30 april 2003 fastställs de åtgärder som krävs på nationell och europeisk nivå i enlighet med ett första meddelande från september 2002, "Mer forskning för Europa: mot 3 % av BNP" ⁽³⁾. De första officiella siffrorna avseende forskning och utveckling visar att FoU-intensiteten 2003 nästan låg helt stilla på 1,93 % av BNP i EU-25. Endast Finland och Sverige hade uppfyllt målsättningarna.

1.4 Europeiska rådet återlanserade ⁽⁴⁾ Lissabonstrategin i mars 2005. Den gemensamma politiska viljan bekräftades på nytt i oktober 2005 i Hampton Court vid det informella mötet

mellan EU:s stats- och regeringschefer som ett svar på det starka behovet av ökad konkurrenskraft på den globala marknaden.

1.5 Kommissionens första initiativ efter återlanseringen av Lissabonstrategin rörde ett europeiskt informationsamhälle senast 2010 (i2010) ⁽⁵⁾ där kommissionen uppmanade medlemsstaterna att fastställa nationella prioriteringar för informationsområdet i nationella reformprogram som skulle läggas fram senast i mitten av oktober 2005 för att kunna bidra till de mål som fastställts i meddelandet om i2010.

1.6 Motiveringen till de alternativ och åtgärder som föreslogs hade sitt ursprung i både inre och yttre faktorer: Dels hård global konkurrens, dels stelhet och fragmentering på de nationella marknaderna som innebar ett behov av att skapa ett gemensamt europeiskt område och att öka högkvalificerade arbetstagares rörlighet. Kommissionen konstaterar att dess befogenheter på området är begränsade, men strävar efter en roll som "katalysator".

1.7 Kommissionen vill i meddelandet stärka banden mellan forskning och innovation genom **forskningspolitik** som är inriktad på att få fram nya kunskaper och deras tillämpningar samt en forskningsstruktur och en **innovationspolitik** som fokuserar på att omvandla kunskap till ekonomiskt mervärde och kommersiella framgångar. Inom ramen för arbetet för bättre lagstiftning skall alla åtgärder som kan påverka konkurrenskraften underställas en **konsekvensanalys**.

1.8 I utvärderingen som åtföljer meddelandet diskuteras tre politiska alternativ varav det sista väljs ⁽⁶⁾:

- Att inte göra något alls.
- En integrationspolitik.
- En gemensam strategi.

⁽¹⁾ SEK(2005) 1289, bilaga till KOM(2005) 488 slutlig, Konsekvensanalys, där kommissionen väljer det tredje alternativet, en gemensam strategi.

⁽²⁾ EGT C 204, 18.7.2000.

⁽³⁾ KOM(2002) 499 slutlig.

⁽⁴⁾ "Att arbeta tillsammans för tillväxt och sysselsättning: Nystart för Lissabonstrategin" (KOM(2005) 24 slutlig), 2.2.2005, och "Gemensamma insatser för tillväxt och sysselsättning: gemenskapens Lissabonprogram" (KOM(2005) 330 slutlig), 20.7.2005.

⁽⁵⁾ KOM(2005) 229 slutlig och SEK(2005) 717 av den 1 juni 2005 om "i2010 – Det europeiska informationsamhället för tillväxt och sysselsättning" för att främja tillväxt och sysselsättning i informationsområdets näringgrenar och i medierna. Meddelandet är inriktat mot den ekonomiska sektor inom EU som står för 40 % av produktivitetsökningen och 25 % av BNP-ökningen inom EU.

⁽⁶⁾ SEK(2005) 1289, konsekvensanalys (ej översatt till svenska).

1.9 Den handlingsplan som föreslås i meddelandet innehåller fyra delar:

- Forskning och innovation centrala för EU:s politik.
- Forskning och innovation centrala för EU:s finansiering.
- Forskning och innovation centrala för näringslivet.
- Förbättrade strategier för forskning och innovation.

1.10 19 åtgärder föreslås inom tre huvudområden: offentlig politik och lagstiftning, finans och beskattning⁽⁷⁾ samt de privata aktörernas roll⁽⁸⁾.

1.11 Detta meddelande ligger visserligen i linje med föregående meddelande från 2003, men kommissionen har lagt till förslaget om att de nationella reformprogrammen skall innehålla kraftfulla insatser för forskning och utveckling. De nationella reformprogrammen kommer att stödjas av gemenskapsfinansiering inriktad på verksamhet av europeiskt intresse, stöd för utvecklingen av samordnad politik och förbättrade plattformar för ömsesidigt lärande på alla områden där samarbete över gränserna ger ett stort mervärde. FoU-satsningarna har en särskild ställning i stabilitetspakten: utgifter på detta område tillåts överskrida 3 % av underskottet.

1.12 EESK har också beslutat beakta Esko Aho-rapporten, som visserligen inte omfattas av detta samråd, eftersom kommissionen i punkt 3.1 ("Investera mer i kunskap och innovation") i sitt meddelande till Europeiska rådet inför vårtoppmötet 2006 inte hänvisar till KOM(2005) 488 slutlig, utan till Esko Aho-rapporten. EESK beklagar att denna rapport inte har varit föremål för föregående samråd och utvärdering, men kommer härnäst att inkludera den i diskussionen.

1.13 I oktober 2005 utsågs i Hampton Court en grupp på fyra personer med Esko Aho som sammankallande. I rapporten, som kommissionen fick i januari 2006 och som skall läggas fram för Europeiska rådets vårtoppmöte 2006, presenteras rekommendationer för att påskynda genomförandet av initiativ som tagits på europeisk och nationell nivå för forskning och innovation. Denna rapport har föreliggande meddelande som utgångspunkt, men föreslår ytterligare integrering (alternativ 2, SEK(2005) 1289). Rapporten lades fram för rådet (konkurrenskraft) samt vid Europeiska rådets möte i Bryssel i mars 2006. Europeiska rådet noterade betydelsen av Aho-rapporten och uppmanade kommissionen att utvärdera denna till i september 2006⁽⁹⁾.

⁽⁷⁾ Mobilisera offentliga och privata resurser, skattemässiga incitament, de europeiska strukturfonderna och de små och medelstora företagens tillgång till finansiering.

⁽⁸⁾ Partnerskap mellan universitet och näringsliv, innovationscentrum och kluster, proaktiva företagsstöd-tjänster för att stimulera forskning och innovation.

⁽⁹⁾ Slutsatserna från Europeiska rådets möte i Bryssel den 23–24 mars 2006.

2. Allmänna kommentarer

2.1 EESK välkomnar kommissionens meddelande vars utgångspunkt är *partnerskapet för tillväxt och sysselsättning*, som syftar till att täcka hela spektrumet i fråga om forskning och innovation, inbegripet icke-teknisk innovation. I meddelandet skisseras åtgärder som skulle gå utöver Barcelonamålet⁽¹⁰⁾ på 3 %, och gemenskapens åtaganden beskrivs i allmänna termer. Mer i detalj redovisas befintliga och kommande åtgärder till stöd för forskning och innovation⁽¹¹⁾.

2.2 Precis som det står i meddelandet ökar den globala konkurrensen om investeringar i forskning och innovation, även i tillväxtländer som Kina, Indien och Brasilien. "Klyftan mellan Europeiska unionen och USA när det gäller forskningsinvesteringar ligger redan på över 120 miljarder euro/år och den växer snabbt⁽¹²⁾". För Europas del är konkurrensen så hård att ingen medlemsstat kan lyckas på egen hand. Gränsöverskridande samverkans effekter är det enda sättet att främja forskning och innovation och att omvandla dessa i tillväxt och sysselsättning. Dessutom behövs forskning och innovation för att göra EU:s ekonomi mer hållbar, hitta lösningar för ekonomisk tillväxt och främja social utveckling och miljöskydd.

2.3 Med handlingsplanen har en majoritet av medlemsstaterna börjat införa nationella åtgärder för att stimulera FoU inom den privata sektorn med målsättningar som innebär att forskningsinvesteringarna skulle uppgå till 2,6 % av BNP år 2010. Det skattemässiga incitamentet har här särskild betydelse⁽¹³⁾. Trots det tycks emellertid forskningsintensiteten inom EU mer eller mindre ha stagnerat, också inom den privata sektorn. Situationen är oroväckande.

2.4 Motiveringen till åtgärderna öppnar diskussionen om jämförelserna mellan produktiviteten i EU-länderna och övriga länder.

2.4.1 För det första finns det flera olika definitioner av vad produktivitet är (mängd av producerade varor och tjänster per enhet av produktionsfaktorerna). Det mått som oftast används tar hänsyn till en enda faktor – arbetskraften – med produktionen per timme och person inom industrisektorn som indikator. Dessa uppgifter är lätta att få fram men mäter inte allt, och kapitalet tas inte med i produktionsprocessen.

⁽¹⁰⁾ INI/2006/2005: 12.10.2005, i enlighet med analysen i KOM(2005) 488 slutlig (Europaparlamentet).

⁽¹¹⁾ SEK(2005) 1253, bilaga till KOM(2005) 488 slutlig, "Faser i genomförandet".

⁽¹²⁾ KOM(2003) 226 slutlig, punkt 2.

⁽¹³⁾ Åtta medlemsstater har redan infört sådant stöd och i dessa länder utgör det 13 % av de direkta investeringarna i forskning.

2.4.2 För det andra bör man inte dra några generella slutsatser vid en jämförelse mellan Europa och USA, utan i stället urskilja viktiga skillnader per sektor och stat, även inom ett land som USA. Det finns konkurrenskraftiga sektorer och länder inom EU med kraftig produktivitetsoökning. Ser man till hela EU menar O'Mahony och van Ark (2003) att beräkningen av kostnaden per arbetsenhet inom tillverkningsindustrin tyder på att Europeiska unionen inte är konkurrenskraftig i förhållande till USA inom högteknologisektorerna, men däremot på andra områden. Emellertid är det de låga lönerna i tredjeländer – inte USA – som utgör den främsta konkurrenten inom den traditionella industrin, vilket innebär svåra påtryckningar på EU. Dosi, Llerena och Labini (2005) ställer sig mer kritiska och anser inte att frågan som rör behovet av en europeisk industripolitik bör beläggas med tabu.

2.4.3 För det tredje vore total faktorproduktivitet eller *total factor productivity* (TFP) det bästa måttet, med en justering av BNP:n till följd av skillnaderna i input (Calderon, 2001). På så vis skulle man även kunna göra en bättre jämförelse mellan länderna. För att förklara produktivitetsskillnaderna mellan länderna har man i empiriska studier delat in faktorerna för produktivitetsoökning (arbetskraft och/eller total faktorproduktivitet) i tre grupper. Med hänsyn till att de olika länderna är beroende av varandra pekar dock Calderon på att skillnaderna när det gäller den totala faktorproduktiviteten mellan länderna kan bero på hur snabbt ny teknik sprids (via handeln, direktinvesteringar i utlandet eller migration) ⁽¹⁴⁾.

2.4.4 Om skillnaden verkligen ligger i spridningstakten innebär det att innovativa små och medelstora företag spelar en viktig roll för spridningen och för skapandet av nya marknader. Av samma anledning skulle även valet av strategiska prioriteringar avseende forskning och innovation kunna bidra till en snabbare kunskapspridning.

2.4.5 Att få fram kvalificerad personal och att få ut investeringarna till företagen är också ett problem både i USA och i Europa, i synnerhet med konkurrensen från Kina, som behöver ytterligare 75 000 högkvalificerade arbetstagare för att kunna bli en tjänsteekonomi.

2.5 Mot denna bakgrund präglas valet av politik av två makrofaktorer. Å ena sidan skulle det behövas organisatorisk innovation, en förutsättning för teknisk innovation (Lam 2005 och OECD 2005), något som också gäller för EU-institutionerna (Sachwald 2005, Sapir m.fl. 2003, Esko Aho 2006). Å andra sidan skulle skälet till att företagen inte investerar tillräckligt mycket i FoU och innovation vara att det saknas en innovationsvänlig marknad för nya produkter och tjänster (Esko Aho 2006). EESK noterar emellertid att företagande och risktagande fortfarande är mycket viktiga faktorer.

⁽¹⁴⁾ Se Calderon 2001, s. 19.

2.6 Marknadens oförmåga att fungera som drivkraft för innovation är allmänt erkänd i litteraturen, från Arrow (1962) till Dasgupta och Stiglitz (1980). Kommissionens ramprogram bygger i huvudsak på aktivt stöd på mikronivå till företagens FoU, på en stödmix till FoU och på att främja samarbete för att övervinna de största hindren (underlätta sökandet efter partner och främja gemensam dynamik genom att åstadkomma fördelar i samband med marknadsintroduktion, vertikal integration och skalfördelar). Dessa initiativ har emellertid inte varit tillräckliga för att skapa en hållbar dynamik för innovation inom hela EU.

2.7 EESK välkomnar kommissionens tonvikt vid mellan-nivån, sektornivån och den gränsöverskridande nivån. Partnerskap, nätverk, kompetenskluster, företagskluster, forum och dialog är instrument som visar på betydelsen av *förbindelser*, yttre påverkan och *kunskapspridning* såväl mellan företag och organisationer som geografiskt för att underlätta innovation. Dessa samordningsområden gör det lättare att fastställa vilka faktorer som påverkar investeringsnivån i fråga om innovation samt flaskhalsar.

2.8 Tillvägagångssättet och de föreslagna åtgärderna åtföljs emellertid inte av några budgetindikationer trots att avsevärda resurser och stor samordningskapacitet kommer att krävas för att lyckas. Dessutom påminner kommissionen, på samma sida i meddelandet till Europeiska rådets vårtoppmöte 2006 som innehåller den enda hänvisningen till föreliggande meddelande, om följande: "Lagstiftningsförslag har dock ingen praktisk effekt förrän de har antagits av rådet och Europaparlamentet. Många av finansieringsåtgärderna är dessutom beroende av slutförhandlingarna om och genomförandet av budgetplanen för 2007–2013". De åtgärder som föreslås har endast vägledande karaktär.

2.9 EESK uppmanar kommissionen att så snart som möjligt tillhandahålla budgetindikationer och ett tydligt system för uppföljning och utvärdering av detta meddelande, med angivande av tidsgräns (t.ex. 2008). EESK anser dessutom att det behövs en rapport från kommissionen som sammanfattar alla rapporter från expertgrupper som har en direkt koppling till meddelandet, samt en utvärdering av de rekommendationer som lagts fram. Indikationerna måste ligga i linje med de alternativa och åtgärder som har fastställts. När det slutligen gäller insatserna för att få bukt med den nuvarande fragmenteringen finns det skäl att kartlägga vilka personer som ansvarar för samordning av de åtgärder som anges i KOM(2005) 488 på alla nivåer, i regioner, medlemsstater och EU-institutioner. Kommissionen har gjort utomordentliga insatser när det gäller resultat-tavlorna per land där institutionerna för forskning och innovation beskrivs. Detta arbete skulle kunna ligga till grund för en kartläggning. Det vore också intressant med en diskussion om erfarenheterna från den "virtuella byrå" som USA har när det gäller forskning och innovation.

2.10 EESK noterar också att centrala begrepp (forskning, innovation, kunskap och teknik) inte är definierade i meddelandet. Kommissionen har dock stött mellaneuropeiska forskningsinsatser för att nå fram till dessa definitioner. Eurostat och OECD har definierat innovation. Den senaste europeiska resultatavslutningen för innovation avseende kvoten mellan input och output för innovation utvecklar begreppet innovationseffektivitet och betraktar FoU som input för innovation. Dessutom finns det skäl att bättre särskilja åtgärder avsedda för forskning och innovation som sådana, och politik för att främja villkor som leder till innovation (till exempel utbildning, åtgärder för att ta emot och tillhandahålla en struktur för rörliga arbetstagar, stöd till småföretag och mindre gynnade regioner i samband med IKT-penetration där kostnaderna proportionellt sett är högre än för andra aktörer), det vill säga mellan innovation i betydelsen nya produkter och tjänster på marknaden och innovation som process. Det förstnämnda är ett nödvändigt villkor, men inte tillräckligt för att skapa dynamisk inhemsk tillväxt.

2.11 EESK bedriver ett mycket aktivt uppföljningsarbete på området, och har avgett flera yttranden om de frågor som tas upp i föreliggande meddelande. Av utrymmesskäl vill vi endast kortfattat nämna några av dem. I yttrandet om ett europeiskt forskningsområde (CESE 595/2000) behandlas redan samliga de frågor som tas upp i föreliggande meddelande, framför allt i punkt 7 "Forskning och teknisk innovation" och punkt 8 om behovet av "personalutbyte mellan forskningsinstitutioner och industrin".

2.12 I EESK:s yttrande CESE 724/2001 om vetenskap och samhälle framhölls grundforskningens betydelse för de flesta stora upptäckter. I yttrandet om grundforskningen i Europa⁽¹⁵⁾ och samspelet mellan grundforskning och tillämpad forskning understryker man frågan om patent (punkt 2.5). EESK framhåller vikten av att snarast införa ett "europeiskt" gemenskapspatent som inför en sådan skonfrist som redan är vanlig i USA från det att en vetenskaplig upptäckt görs till det att den får patent. Detta gemenskapspatent bör gå att erhålla snabbt och till låg kostnad. EESK beklagar förseningen till följd av språkproblem.

2.13 I sitt yttrande om forskare inom det europeiska området för forskningsverksamhet stödde kommittén den europeiska stadgan för forskare⁽¹⁶⁾, och i punkt 5.4 höll man med om att det är mycket viktigt med ett utbyte mellan den akademiska världen och näringslivet. Vidare rekommenderades att man bättre skulle ta till vara forskare med lång erfarenhet och sörja för överensstämmelse och erkännande vad gäller olika komponenter som social trygghet och boende, samtidigt som familjesammanhållningen ansågs vara viktig (punkt 5.5.5). Yttrandet om vetenskap och teknik⁽¹⁷⁾ bör också nämnas. I

yttrandet om sjunde ramprogrammet för forskning (CESE 1484/2005) diskuterar EESK betydelsen av programmet, finansieringen och organisationen i underprogram och nio forskningsområden om vilka EESK⁽¹⁸⁾ har avgett särskilda yttranden⁽¹⁹⁾.

2.14 I sitt yttrande om konkurrenskraft och innovation 2007–2013⁽²⁰⁾ påpekar EESK betydelsen av att de små och medelstora företagen, liksom arbetsmarknadsparterna, deltar i innovationsarbetet⁽²¹⁾. De måste involveras ordentligt för att bli framgångsrika på innovationsområdet. I det yttrande som håller på att utarbetas om "En politik till stöd för EU:s tillverkningsindustri – mot en mer integrerad industripolitik" välkomnas sektorsinriktningen, men kommittén påminner om att det inte finns någon budget för samordningen, som kräver resurser. Kommittén hoppas att arbetstagarnas kompetensutveckling som även fortsättningsvis är en sektorsövergripande fråga kommer att få tillräcklig uppmärksamhet. Denna mer integrerade industripolitik är mycket viktig eftersom tillverkningsindustrin sysselsätter över 34 miljoner människor och står för över 80 % av EU:s utgifter för forskning och utveckling i den privata sektorn.

3. Särskilda kommentarer

3.1 EESK välkomnar särskilt kommissionens satsning på ett konkurrenskraftigt europeiskt system för immateriella rättigheter och bestämmelser för spridning av forskningsresultat (2007–2013), och rekommenderar att man riktar särskild uppmärksamhet mot förvaltningen av patent på innovationer i och genom de instrument som nämndes ovan i punkt 2.7.

3.2 Ett bättre system för kunskapspridning är av avgörande betydelse för konkurrenskraften. Man bör uppmärksamma initiativen till innovationscentrum och kommissionens idé att inom ramprogrammet för konkurrenskraft och innovation (CIP) ge små och medelstora företag förmånscheckar för konsulttjänster i samband med innovationsstrategierna. Gränsöverskridande kluster skulle underlätta spridningen, och deras betydelse kommer att framhållas i ett kommande meddelande om kluster i EU. Från om med 2006 kommer en databas över kluster att byggas upp.

3.3 EESK vill framhålla betydelsen av den sociala dimensionen när det gäller innovation och åtgärderna för att ta bättre vara på det mänskliga och sociala kapitalet som produktionsfaktor i fråga om forskning och innovation. Vi hoppas att nästa version av Oslohandledningen (OECD-Eurostat) kommer att innefatta statistik som beaktar detta, inklusive indikatorer för humankapitalets kvalifikationer och för andra instanser – universitet och andra utbildningsinstitutioner samt plattformar som består av företrädare för både näringsliv, statliga organ och universitet – som produktionsfaktorer i fråga om innovation.

⁽¹⁵⁾ EUT C 65, 17.3.2006.

⁽¹⁶⁾ Nanoteknik, bioteknikforskning, forskning på hälsoområdet, informationsteknik, energiforskning (inklusive forskning om fusionsenergi), rymdforskning och säkerhetsforskning.

⁽²⁰⁾ EUT C 65, 17.3.2006.

⁽²¹⁾ "98 % av företagen i Europa är små och medelstora företag. De står för 55 % av arbetstillfällena inom den privata sektorn. De små och medelstora företagen har en stor potential i fråga om innovationer i produktionsprocesser och produkter och tjänster."

⁽¹⁵⁾ EUT C 110, 30.4.2004.

⁽¹⁶⁾ EUT C 110, 30.4.2004.

⁽¹⁷⁾ EUT C 157, 26.6.2005.

3.4 När det gäller statligt stöd till innovation, som skulle kunna ha en avgörande hävstångseffekt på företagens utgifter för forskning, ser EESK positivt på den uppmärksamhet som riktas mot småföretagen. EESK vill uppmana kommissionen att betrakta skapandet av nya arbetstillfällen som en investering i forskning och innovation, om arbetstillfällena har innovation som målsättning. EESK understryker också nödvändigheten av att främja etablering ("start-ups") av innovativa små och medelstora företag genom instrument som riskkapitalfonder, inbegripet Europeiska investeringsfonden.

3.5 Mot bakgrund av den globala konkurrens som nämns i punkt 2.4.5 är tillgången till lämpliga mänskliga resurser anpassade till samtliga nivåer en viktig faktor i fråga om innovation. I meddelandet koncentrerar man sig på de vetenskapliga resurserna. Man bör emellertid också ta hänsyn till det icke-vetenskapliga kvalificerade arbetet. Dessutom måste man få till stånd en jämvikt när det gäller utbud och efterfrågan på särskilda egenskaper och kunskap inom de olika sektorerna. För att kunna hitta effektiva och snabba lösningar borde alla arbetsmarknadsparter och aktörer göras delaktiga. EESK uppmanar kommissionen att inleda en debatt i denna fråga.

3.6 För att uppnå rörlighet bör man på samma sätt ta fram gemensamma europeiska förteckningar över kvalifikationer som behövs i de olika sektorerna eller temana, och i samband med detta inte glömma utbildningskvaliteten (värderingar, lika möjligheter). Eftersom GD Sysselsättning och GD Utbildning och kultur också behandlar frågor som rör "mänskliga resurser", är det viktigt att i föreliggande meddelande beakta deras initiativ avseende forskning och innovation i syfte att täcka hela spektrumet.

3.7 EESK uppmanar kommissionen att främja forskning och innovation inom alla sektorer – konkurrenskraften är ett problem inte enbart inom högteknologisektorn. Den strategiska förvaltningen av de förändringar som följer på en massiv absorption av ny teknik i småföretagen skulle kunna integreras i de föreslagna åtgärderna. Arbetsmarknadsparternas och andra berörda aktörers deltagande är av stor betydelse i detta sammanhang.

3.8 EESK instämmer i Esko Aho-rapportens påpekande att företag med fler än 250 arbetstagare inte får tillräcklig uppmärksamhet, och ett skäl till detta är att definitionen av små och medelstora företag är alltför begränsad i förhållande till USA och Japan. EESK ser den särskilda satsningen på finansieringen av de innovativa småföretagen som något som är nödvändigt för att skapa en europeisk ekonomi präglad av innovation med social sammanhållning. Det är inte överraskande att Paxis-regionen Emilia-Romagna är en av de mest

aktiva även om andra innovationsindikatorer i Italien är mindre gynnsamma. Stödtjänster till företag bör också präglas av specialisering för att kunna svara på särskilda behov i småföretag av olika former (kooperativ, andra företag i den sociala ekonomin, osv.).

3.9 EESK skulle gärna se att kommissionen nämner de forsknings- och innovationsinsatser som inbegriper andra regioner. Kommissionens anlägger ett globalt synsätt i resultattavlorna och i flera initiativ. Efter meddelande 346 av den 25 juni 2001 om det europeiska forskningsområdets internationella dimension uttryckte INCO (sjätte ramprogrammet för forskning) åsikten att tredjeländer skulle kunna delta, vilket skulle fortsätta även inom ramen för det sjunde ramprogrammet. Dessa åtgärder skulle kunna lyftas fram i ett särskilt avsnitt. Den roll som stadsmiljön och storstäderna spelar när det gäller innovation förtjänar också att studeras ytterligare.

3.10 EESK rekommenderar kommissionen att utvärdera den tidsmässiga samordningen när det gäller tekniska investeringar, liberalisering och omstrukturering med tanke på att företagen, i synnerhet de större företagen, måste ta hänsyn till förändringar i företagskontrollen och samtidigt göra insatser vad avser investeringar i forskning och innovation (i fråga om till exempel energi, transporter och nätverksindustrier).

3.11 EESK vill för övrigt påpeka att det kan bli nödvändigt att försöka hitta en balans mellan innovationsfrämjande åtgärder för marknadsföring och licensiering i samband med nya produkter och tjänster å ena sidan och konkurrenssituationen å andra sidan.

3.12 Kommittén anser att innovation är en faktor som bidrar till en konkurrenskraftig ekonomi med social sammanhållning, inte ett självändamål. EESK är medveten om svårigheterna, men vill ändå uppmana kommissionen att upprätta statistik och främja studier för att kunna mäta sambanden mellan innovation, konkurrenskraft och social sammanhållning för att på ett tydligt och effektivt sätt kunna utvärdera resultaten och informera medborgarna om dem på ett övertygande sätt. Som andra påpekat handlar det om att bygga en ambitiös konstruktion med tekniskt sett djärva uppdrag som motiveras av deras inneboende sociala och politiska värde (Dosi m.fl., 2005).

3.13 Eftersom EESK betraktar innovation som ett system uppmanar vi kommissionen att samordna sina insatser med Europeiska investeringsbanken (EIB) för att säkerställa samverkans effekter mellan bankens program, Europeiska investeringsfonden, sjunde ramprogrammet för forskning och ramprogrammet för konkurrenskraft och innovation. På detta sätt kan innovationen utgöra ett dynamiskt och välstrukturerat system.

Bryssel den 5 juli 2006

Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs

ordförande

Anne-Marie SIGMUND